

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

V Bratislave 20. 2. 2013

S p r á v a

z mimoriadnej cielenej kontroly zameranej na kontrolu epidemiologicky rizikových činností pri výrobe, manipulácii a umiestňovaní potravín na trh v Slovenskej republike

---

V nadväznosti na § 23 ods. 2 písm. b) zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“), podľa ktorého orgány verejného zdravotníctva vykonávajú úradnú kontrolu potravín vo vzťahu k epidemiologicky rizikovým činnostiam osôb vo výrobe, manipulácii a umiestňovaní na trh, Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky požiadal regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike o vykonanie mimoriadnej cielenej kontroly zameranej na kontrolu epidemiologicky rizikových činností pri výrobe, manipulácii a umiestňovaní potravín na trh v potravinárskych prevádzkach supermarketov, hypermarketov a obchodných domov v Slovenskej republike.

Uvedená mimoriadna cieľená kontrola sa uskutočnila v termíne od **28. 1. do 8. 2. 2013.**

Miesto výkonu úradnej kontroly potravín: prevádzky supermarketov, hypermarketov a obchodných domov **na úsekoch činností s nebalenými epidemiologicky rizikovými potravinami (napr. lahôdkárske a cukrárske výrobky).**

Pri výkone úradnej kontroly sa brali do úvahy nasledovné kritériá:

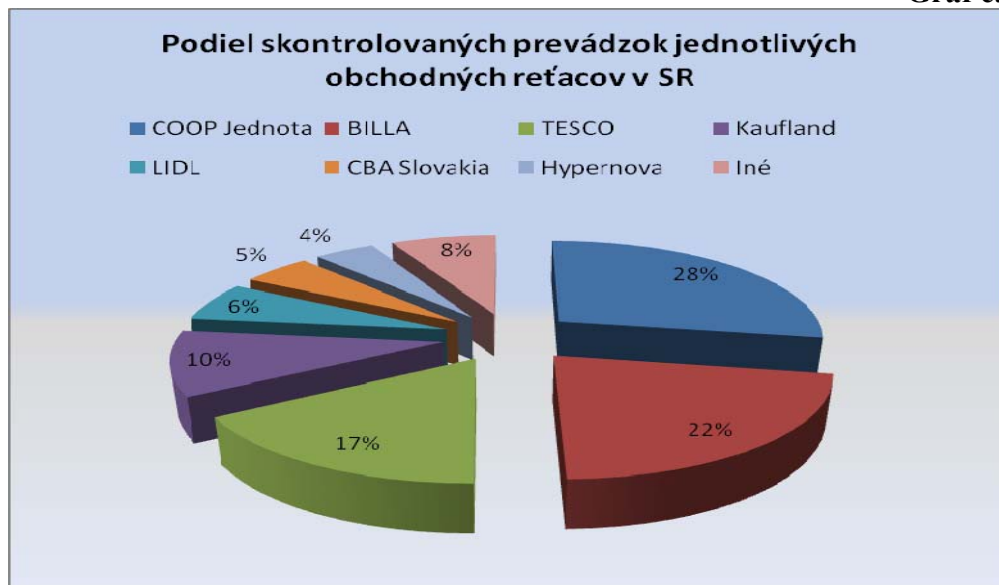
- 1) Kontrola dokumentácie zdravotnej spôsobilosti, vstupnej lekárskej prehliadky,
- 2) Kontrola dokumentácie o školení zamestnancov,
- 3) Kontrola dokladov o odbornej spôsobilosti zamestnancov,
- 4) Kontrola dodržiavania osobnej hygieny zamestnancov:
  - dodržiavanie zásad osobnej hygieny - zamestnanec manipulujúci s potravinami musí dodržiavať vysoký stupeň osobnej čistoty a nosiť vhodný, čistý odev a kde je to potrebné ochranný odev,
  - vizuálna kontrola vonkajších príznakov ochorení, ktoré sa môžu prenášať potravinami alebo postihnutia infikovanými poraneniami, kožnými infekciami, vredmi alebo hnačkou,
- 5) Kontrola dodržiavania hygienických požiadaviek na výrobu potravín, manipuláciu s nimi a ich umiestnenie na trh,
- 6) Kontrola zaobchádzania s potravinami, či sa neporušuje ich bezpečnosť a kvalita.

Zhrnutie výsledkov mimoriadnej cieľenej kontroly

V rámci mimoriadnej cieľenej kontroly bolo v termíne od 28. 1. do 8. 2. 2013 vykonaných spolu **534 kontrol** v **462 prevádzkach supermarketov, hypermarketov a obchodných domov**, z toho:

- **COOP Jednota:** 128 prevádzok
- **BILLA:** 102 prevádzok
- **TESCO:** 77 prevádzok
- **Kaufland:** 48 prevádzok
- **LIDL:** 29 prevádzok
- **CBA Slovakia:** 23 prevádzok
- **HYPERNOVA:** 20 prevádzok
- **Iné:** 35 prevádzok

Graf č. 1

1) Kontrola dokumentácie zdravotnej spôsobilosti, vstupnej lekárskej prehliadky

Zistené nedostatky:

- v niektorých prevádzkach neboli k dispozícii zdravotné preukazy, resp. doklady o zdravotnej spôsobilosti od všetkých pracovníkov, ktorí boli prítomní v čase výkonu úradnej kontroly potravín,
- v jednom prípade boli zistené doklady o zdravotnej spôsobilosti, ktoré boli označené ošetrojúcim lekárom na dobu určitú – boli po platnosti (*HM Tesco, ul. M. Benku, Topoľčany*),
- neplatný doklad o zdravotnej spôsobilosti bol zistený u 1 zamestnanca (*úsek predaja mäsa a mäsových výrobkov v Tesco v Hnúšti, ktorý prevádzkuje NOVÁK mäso – údeniny s.r.o., Nitra*),
- nepredložený doklad o zdravotnej spôsobilosti u 1 pracovníčky - pracovníčka bola vylúčená z pracovného pomeru do doby získania platného dokladu o zdravotnej spôsobilosti (*COOP Jednota, 1. mája 41, Liptovský Mikuláš*).

Vo väčšine prípadov je dokumentácia ohľadne vstupnej lekárskej prehliadky uložená na centrále obchodných reťazcov. V prípade, že neboli tieto doklady predložené počas kontroly v prevádzke, boli predložené dodatočne.

2) Kontrola dokumentácie o školení zamestnancov

V niektorých prípadoch nebola požadovaná dokumentácia o školení zamestnancov predložená priamo na mieste, vo všetkých takýchto prípadoch však bola predložená dodatočne. Zistené bolo, že prevádzkovatelia potravinárskych podnikov pravidelne zabezpečujú, aby zamestnanci, ktorí prichádzajú do styku s potravinami boli poučení a vyškolení o hygiene potravín v rozsahu primeranom pracovným činnostiam, ktoré vykonávajú.

3) Kontrola dokladov o odbornej spôsobilosti

Zistené nedostatky:

- nepredloženie dokladov o odbornej spôsobilosti bolo zistené v prípade **36 zamestnancov** v prevádzkach: *BILLA, Mostová 2, Bratislava; BILLA, Hviezdoslavova 35, Nitra; BILLA, Aupark, Nitrianska ul., Piešťany; BILLA, Agátový rad, Šamorín; BILLA, ul. P.O. Hviezdoslava, Topolčany; HYPERNOVA, Ivánska cesta, Bratislava; HYPERNOVA, Dlhé Hony 4587/3, Poprad; Kaufland, Jantárová cesta, Bratislava; Kaufland, Dúbravca 3, Martin; CBA Slovakia prevádzka: CBA CENT Supermarket 2680, L. Svobodu, Banská Štiavnica; HM Tesco, M. R. Štefánika, Trebišov; HM Tesco, ul. M. Benku 4590/1a, Topolčany; HM Tesco, OC Turiec 1, Martin; úsek predaja mäsa a mäs. výrobkov v Tesco Tlmače, v Supermarkete Tesco, Nade Hejnej 1, Martin – Ladoveň a v Tesco Turzovka, ktorý prevádzkuje NOVÁK mäso – údeniny s.r.o., Nitra; COOP Jednota Supermarket, Novozámocká cesta 81, Tvrdošovce; COOP Jednota, ul. Šafárikova 4642/2, Topolčany; COOP Jednota, ul. 1. mája 155, Prašice; COOP Jednota, Ul. Družstevná, Radošina; COOP Jednota, Veterná 158/10, Námestovo, za čo boli uložené blokované pokuty v celkovej sume **692 €**.*

4) Kontrola dodržiavania osobnej hygieny zamestnancov

Zistené nedostatky:

- nedostatky v osobnej hygiene zamestnancov (ozdoby na rukách, bez pokrytia vlasatej časti hlavy) – *Kaufland, Stred'anská 4598/25A, Topolčany; COOP Jednota ul. 1. mája 155, Prašice;*
- v jednej prevádzke *Tesco Extra, Obchodná 9520, Zvolen*, mal jeden pracovník znečistený odev, za čo mu bola uložená blokovaná pokuta v sume **10 €**,
- v 3 prevádzkach (*Hypernova, Galantská cesta 16, Dunajská Streda* a 2 supermarkety *BILLA - Nám. B. Bartóka, Veľký Meder* a *BILLA, Agátový rad, Šamorín*) pri umývadlách na ruky neboli k dispozícii potreby osobnej hygieny na umývanie a osušenie rúk, v 1 zariadení z nich (*BILLA, Nám. B. Bartóka*) si pracovníčka v čase kontroly umyla ruky v umývacom zariadení na pracovné pomôcky. Za uvedené nedostatky bola **3 osobám** uložená blokovaná pokuta podľa zákona č. 152/1995 Z.z. v celkovej výške **110 €**.

Zamestnanci manipulujúci s nebalenými potravinami vo väčšine prípadov dodržiavali zásady osobnej hygieny, boli odetí v čistých pracovných odevoch. Vizuálnou kontrolou neboli zistené vonkajšie príznaky ochorení, ktoré sa môžu prenášať potravinami, ani postihnutia infikovanými poraneniami, kožnými infekciami, vredmi alebo hnačkou. V prípade výskytu uvedených príznakov a ochorení sú pracovníci povinní ihneď danú skutočnosť nahlásiť nadriadenému pracovníkovi.

Osobná hygiena zamestnancov bola objektivizovaná tiež vykonaním sterov z rúk a pracovných resp. ochranných odevov na kontrolu mikrobiologickej kontaminácie. **Spolu bolo odobratých 743 sterov z rúk, pracovného odevu zamestnancov, ale aj z pracovných plôch, z ktorých bolo 19 sterov nevyhovujúcich.**

Z vyšetrených *sterov z rúk* bol v 1 prípade vykultivovaný *Enterococcus* spp. (ster bol odobratý v HYPERNOVE, Galantská cesta 16, Dunajská Streda) a v 1 prípade *Escherichia coli* (HYPERNOVA, Zarevúca 5051, Ružomberok). V 3 prípadoch bol zo steru vykultivovaný *Enterococcus faecalis* (BILLA, Husitská 5, Stará Turá; Tesco, nám. Ľ. Štúra 2/2, Bánovce nad Bebravou; Kaufland, Svätoplukova ul., Bánovce nad Bebravou). Nedostatočná osobná hygiena na základe výsledkov sterov z rúk bola preukázaná tiež u 5 zamestnancov (OD Tesco, Štefánikova 48, Nitra; HM Tesco, Bratislavská 2, Nitra (2 stery); HM Tesco, Hviezdoslavova 3, Zlaté Moravce a BILLA, nám. SNP, Šaľa).

Z vyšetrených *sterov z pracovných odevov* boli v 4 steroch vykultivované nasledovné mikroorganizmy: *Pseudomonas aeruginosa*, *Enterobacter* spp., *Streptococcus viridans*, *Enterococcus* spp. (nevyhovujúce stery boli odobraté v hypermarketoch Tesco, Hlavná ulica, Dunajská Streda (*Enterobacter* spp., *Streptococcus viridans*), Kaufland, Galantská cesta, Dunajská Streda (*Pseudomonas aeruginosa*) a HYPERNOVA, Galantská cesta 16, Dunajská Streda (*Streptococcus viridans*, *Enterococcus* spp.)), v 1 prípade *Escherichia coli* (HYPERNOVA, Zarevúca 5051, Ružomberok) a v 1 prípade bol zo steru z plášt'a zamestnanca vykultivovaný *Enterococcus faecalis* (BILLA, Nám. Slobody, Nové Mesto nad Váhom).

V 2 prípadoch bol zo *sterov z nárezového stroja* vykultivovaný *Enterococcus faecalis* (BILLA, 1. mája 53/8226, Myjava; Kaufland, Svätoplukova ul., Bánovce nad Bebravou) a v 1 prípade *Staphylococcus aureus* (BILLA, Pred Poľom, Trenčín).

V uvedených prípadoch boli prevádzkam uložené opatrenia na dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov, prípadne nariadené vykonanie dôkladnej sanitácie a uložené boli blokové pokuty.

5) a 6) Kontrola dodržiavania hygienických požiadaviek na výrobu potravín, manipuláciu s nimi a ich umiestnenie na trh a kontrola zaobchádzania s potravinami, či sa neporušuje ich bezpečnosť alebo kvalita

Zistené nedostatky:

- u jedného druhu lahôdkarského výrobku bolo zistené **zmiešanie výrobkov s rôznymi dátumami spotreby** (škvarková nátierka dodávaná v 1 kg baleniach v celkovom množstve 1,788 kg) – Kaufland, Cukrovárska ul., Sered'; pri prevažovaní hmotnosť „Family nátierky“ v predajnej miske 1,422 kg, bola o 0,422 kg viac ako bolo vybalené z predloženého pôvodného originálneho balenia o hmotnosti 1,0 kg, navážené väčšie množstvo Family nátierky v predajnej miske zamestnanci nevedeli zdokladovať – Kaufland, Štefánikova ul., Humenné; **zmiešanie lahôdkarských výrobkov (šalátov) a nepreukázanie dodržiavania doby spotreby** – Kaufland, Nitrianska 96, Hlohovec; Kaufland, A. Trajana 77, Piešťany; Kaufland, Hviezdoslavova trieda 779/37, Nitra; COOP Jednota Supermarket 124, Hlavná 451/86, Marcelová; COOP Jednota Supermarket 318, Hlavná 1, Bátorove Kosihy;
- **preberanie majonézových šalátov** vyrobených v lahôdkarskej výrobní COOP Jednota v Dunajskej Strede **v použitých obaloch od iných výrobkov** (na obale sa nachádzali aj etikety iných výrobkov) - COOP Jednota Lehnice 589;
- **predaj potravín po dátume spotreby – lahôdkarský šalát** (Vlašský šalát) v množstve 0,82 kg – HM Tesco, Ul. M. Benku 4590/1a, Topoľčany; načatý **Syr salámový údený** po otvorení mal byť spotrebovaný do 5 dní, v ponuke bol aj ďalšie dni – COOP

Jednota, Gogoľova 2018, Topoľčany; Pastiersky syr údený - nesprávne označený skrátený dátum spotreby u porciovaného syra baleného bez prítomnosti spotrebiteľa – *BILLA, Laborecká 68, Humenné; lahôdkarské výrobky* – *HM Tesco, M. R. Štefánika, Trebišov; HM Tesco, Za Váhom 1, Hlohovec; Tesco, N. Teslu, Piešťany; BILLA, F. Urbanka, Trnava; Kaufland, Hadovská cesta 3913, Komárno; Kaufland, A. Trajana 77, Piešťany; COOP Jednota, Nová Dedina 192; predĺžovanie doby spotreby Bulharského šalátu* – *BILLA, M. R. Štefánika, Nové Mesto nad Váhom; mäsové výrobky* – *BILLA, Mederčská ul., Komárno; COOP Jednota, Kukučínova 20, Piešťany; COOP Jednota Podhora 51 Ružomberok; cukrárske výrobky* – *CBA Slovakia Supermarket Cent, Eötvösa 64, Komárno; zistené po dátume spotreby viacero výrobkov uložených v chladiacich vitrínach, ako nakrájané syry, šalát surimi, u ktorých sa pri rozkrájaní a rozbaľovaní primerane skracuje doba spotreby* – *Tesco Extra Obchodná 9520, Zvolen; prelepovanie dátumu otvorenia originálneho obalu mäsových výrobkov a predaj mäsových výrobkov po dobe spotreby* - *CBA Slovakia, Beňovského 15, Vrbové;*

- *predaj lahôdkarských výrobkov s neznámym dátumom a časom otvorenia originálneho balenia* - úsek predaja mäsa a mäso. výrobkov v supermarkete *Tesco Sečovce, ktorý prevádzkuje NOVÁK mäso – údeniny s.r.o., Nitra; PMU, spol. s r.o. Limbach, prevádzka OD LIDL Trebišov; Tesco-oddelenie lahôdok, Družstevná 5679/39, Humenné; Kaufland, Hadovská cesta 3913, Komárno; Kaufland, Hviezdoslavova trieda 779/37, Nitra; Kaufland, Dúbravca 3, Martin; COOP Jednota Nové Zámky, Supermarket 124, Hlavná 451/86, Marcelová; HM Tesco, Hviezdoslavova 3, Zlaté Moravce;*
- *mäkké mäsové výrobky neboli označené dátumom otvorenia obalu, nebolo možné určiť dátum ich spotreby* (údaj na obale výrobku: „Spotrebujte do 72 hod. od otvorenia obalu.“), k niektorým neboli k dispozícii originálne etikety s vyznačením údajov podľa požiadaviek platnej legislatívy - *COOP Jednota Mládežnícka 23, Banská Štiavnica;*
- *lahôdkarské výrobky (šaláty) veľkospotrebitel'ské balenia cca 3000 g - etikety neboli v slovenskom jazyku, chýbalo zloženie výrobku* - úsek predaja mäsa a mäsových výrobkov v obchodnom dome *Tesco, Pribinova ul., Zvolen, ktorý prevádzkuje NOVÁK mäso – údeniny s.r.o., Nitra;*
- *cukrárenský výrobok* v rodinnom balení „Rezy s príchut'ou vajíčkového likéru, á 400 g“, *bez označenia výrobcu a dátumu spotreby* – *Kaufland, Moyzesova 3, Poprad;*
- *pri vystavovaní nebalených cukrárenských výrobkov nebol na viditeľnom mieste označený dátum spotreby týchto výrobkov pre kupujúcich* - *COOP Jednota, Sv. Alžbety 102, Nová Baňa;*
- *nedostatky pri manipulácii s nebalenými potravinami* - bez používania vhodného náradia a náčinia (iba rukavice, ktorými boli realizované aj iné úkony) – *Kaufland, Stred'anská 4598/25A, Topoľčany, BILLA, Ul. P.O. Hviezdoslava, Topoľčany; pracovníčky pri krájaní mäsových výrobkov nepoužívali pracovné pomôcky, resp. nenosili jednorazové rukavice* – *BILLA, Agátový rad, Šamorín;*
- *údenárske výrobky a šunky* boli v koši a v prepravke *položené na podlahe* v záplutí predajne - *COOP Jednota Jacovce, Ul. Májova, Topoľčany;*
- *nedostatky pri skladovaní* - suroviny skladované spolu s hotovými výrobkami (chladené kuracie diely s párkami) - *COOP Jednota, Ul. 1. mája 155, Prašice;*
- *chladiace zariadenie na lahôdkarské výrobky bez kontrolného teplomera* – *BILLA, Hviezdoslavova 35, Nitra; BILLA, Železničný riadok, Levoča;*
- *potraviny po uplynutí dátumu spotreby neboli oddelene uložené a zreteľne označené, že sú na iný než pôvodný účel, boli spoločne skladované v chladenom*

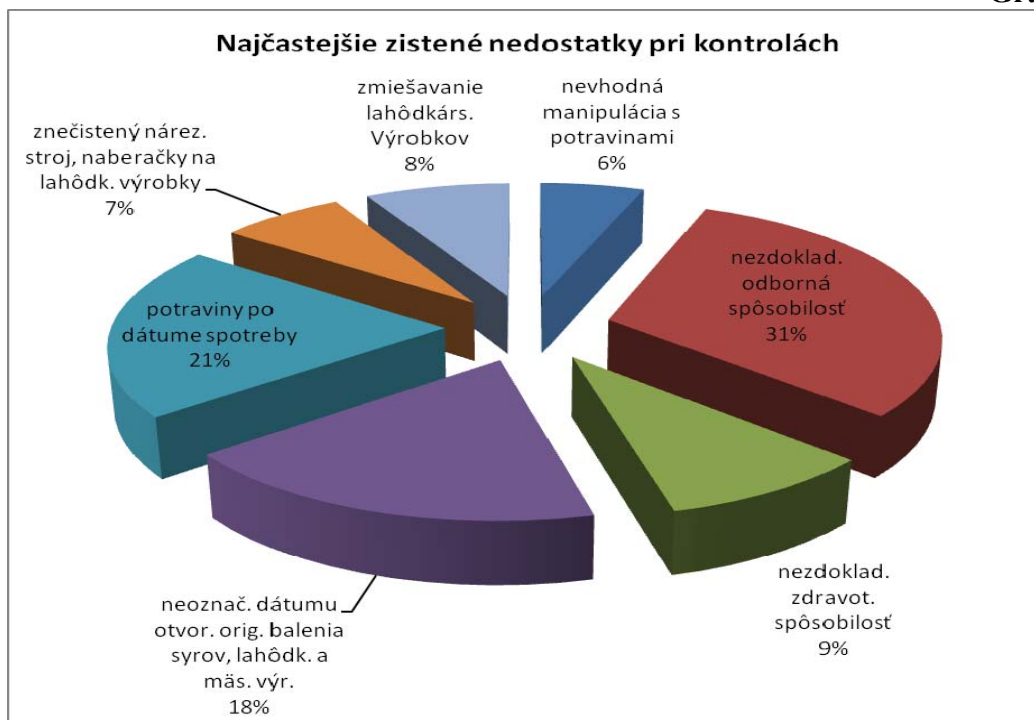
sklade potravín s ostatnými potravinami – CBA Slovakia, Zechenterova 330/9, Kremnica;

- *nesprávne vystavované nebalené pečivo (časť nebaleného pečiva nebola chránená pred vonkajšími vplyvmi - COOP Jednota, Ul. 1. mája 155, Prašice;*
- *znečistený nárezový stroj - úsek predaja mäsa a mäso. výrobkov v supermarkete Tesco Sečovce, ktorý prevádzkuje NOVÁK mäso – údeniny s.r.o., Nitra; HM Tesco, M. R. Štefánika, Trebišov; HM Tesco, Hviezdoslavova 3, Zlaté Moravce; **používanie nedôkladne umytých pracovných pomôcok – BILLA, Nám. B. Bartóka, Veľký Meder; BILLA, Hviezdoslavova 35, Nitra; nedostatočná čistota stien chladiacich zariadení – HM Tesco, Lúčna 2, Šaľa-Veča; nárezových strojov na syr, skriniek na odkladanie riadu, zvyšky vody v naberačkách na lahôdkarské výrobky – OD Tesco, Štefánikova 48, Nitra;***
- *neoznačené pracovné plochy a náradie na krájanie mliečnych a mäsových výrobkov - HM Tesco, M. R. Štefánika, Trebišov; neoznačené pracovné plochy účelom použitia – COOP Jednota, Palárikova 1631, Snina;*
- *nedodržovanie používania pracovných plôch podľa ich určenia označením (pracovné úseky sú označené ale v čase kontroly sa nevyužívali na daný účel) – BILLA, Cintorínska 32, Bratislava;*
- *nehodná manipulácia s krájanými syrmi (nakladanie priamo rukami bez použitia ochranných pracovných pomôcok) – BILLA, Karadžičova 14, Bratislava;*
- *nedodržanie teplotného reťazca (nedostatočná teplota hotových pokrmov v teplom pulte) – BILLA, Cintorínska 32, Bratislava;*
- *okno v prípravni na mäso a mäsové výrobky bez ochranej sieťky proti vnikaniu hmyzu - COOP Jednota, Podhora 51, Ružomberok;*
- *v čase kontroly vo všetkých umývadlách na ruky netiekla teplá voda - úsek predaja mäsa a mäsových výrobkov v obchodnom dome Tesco, ČSLA 12, Krupina, ktorý prevádzkuje NOVÁK mäso-údeniny s.r.o.; v prípravni úseku lahôdok nefunkčný prítok teplej vody v umývadle na ruky, ako aj v umývacom dreze v prípravni mrazených pekárskych polotovarov – BILLA, SNP 2497, Zvolen.*

Tabuľka č. 1

Počet vykonaných kontrol / počet skontrolovaných prevádzok	Počet prevádzok so zistenými nedostatkami	Počet uložených blokových pokút / suma	Počet navrhnutých sankcií/ celková suma	Počet odobraných sterov / počet nevyhovujúcich sterov
534 / 462	93	95 / 3 182,- €	3 / 2 700,- €	743 / 19

Graf č. 2

Najviac prevádzok supermarketov, hypermarketov a obchodných domov so zistenými nedostatkami bolo v Nitrianskom kraji (21 prevádzok) a v Trnavskom kraji (18 prevádzok). **Najmenej prevádzok so zistenými nedostatkami** bolo v Košickom kraji (4 prevádzky). Najviac nedostatkov bolo zistených v predajniach BILLA – v 26 zo 102 prekontrolovaných predajní, čo predstavuje 25,5 %, v predajniach Kaufland – v 12 zo 48 prekontrolovaných predajní, čo predstavuje 25 %, v predajniach COOP Jednota – v 24 zo 128 prekontrolovaných predajní, čo predstavuje 18,85 % a v predajniach Tesco – v 12 zo 77 prekontrolovaných predajní, čo predstavuje 15,6 %.

Graf č. 3

Za zistené nedostatky pri kontrolách bolo spolu uložených **95 blokových pokút v celkovej sume 3 182 €**. V **2 prípadoch bude začaté správne konanie** pre správny delikt na úseku verejného zdravotníctva podľa § 57 ods. 17 zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov v platnom znení, v predpokladanej výške sankcie **600 € a 300 €** a **1 prípade bude začaté správne konanie** podľa zákona č. 152/1995 Z.z. v navrhutej sume **1 800 €**.

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky